

Posudek na bakalářskou práci Lucie Brabencové**DIFFERENT CONCEPTS OF MAGIC(AL) REALISM IN SELECTED WORKS BY SALMAN RUSHDIE AND GRAHAM SWIFT**

Posudek oponenta

Vedoucí práce: PhDr. Petr Chalupský, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Jakub Ženíšek

Lucie Brabencová ve své bakalářské práci hledá typické znaky magického realismu ve dvou význačných dílech anglofonní literatury 20. století, jmenovitě *Waterland (Země vod)*, britského autora Grahama Swifta a *Midnight's Children (Děti půlnoci)* britsko-indického romanopisce Salmana Rushdieho. Autorka v úvodní stručné anotaci předesílá, že práce má především srovnávat koncepce magického realismu, které lze u zmíněných svou děl vystopovat.

V teoretickém úvodu práce autorka velmi přesně postihla základní rozdíl mezi magickým realismem a žánrem fantasy/sci-fi, tedy (tvrdošijné) kotvení neobvyklých jevů v realitě. Za hlavní merit práce považují zdařilou drobnokresbu obou zmíněných děl (podkapitoly 2.1.1 a 2.1.2). O něco méně plodné jsou pak některé syntetizující pasáže (viz. výhrady)

Drobné věcné výhrady - obsah:

- Zdrojování: Např. v posledním odstavci na straně 9 autorka v souvislosti s politickými přesahy Rushdieho románu zmiňuje postmoderní tezi, že oficiální verze historie je ideologicky kontaminována a de facto slouží politickým elitám coby legitimizace jejich postavení. Nebylo by od věci alespoň telegraficky zmínit, z jakých zdrojů zde vychází. Jinak toto tvrzení může působit téměř jako autorčin vlastní názor, s nímž lze navíc polemizovat. Na straně 16 dole autorka např. popisuje postmoderní kritiku pojetí historie coby *nedokonalý záznam událostí vytvořený vládnoucí elitou* (vlastní překlad, parafráze a zdůraznění). Toto lehce paranoidní foucaultovské uchopení poněkud dezinterpretuje podstatu postmoderní kritiky historie coby „grand narrative“. Základním axiomem této kritiky je totiž pouze konstatování, že tradiční historik násilně vřazuje historické události do jednodušného sledu, který lze přehledně sledovat a z nějž vyplývají příčinné souvislosti (viz termín „emplotment“ - Hayden White, *Metahistory*). Téma přetváření historie na politickou objednávku je jen banálnější a vulgárnější nadstavbou tohoto uvažování.
- Údernost práce brzdí občasné vágní a neúplné formulace. Např. na str. 3 autorka traktuje ideologické podhoubí vzniku magického realismu ve výmarské malířské škole dvacátých let 20. století, přičemž charakterizuje tehdejší atmosféru v předhitlerovském Německu formulací „the word has to face the age when the enchantment weakens and modern mankind uncovers its monstrosity.“ Z předchozího ani následujícího textu zde není zřejmé, jakou konkrétní obludnost (monstrosity) zde má autorka na mysli. Hrůzy 1. světové války? Bída v poválečném Německu, umocněnou reparacemi a posléze velkou hospodářskou krizí? Nástup nacismu (který ovšem vlastnímu zrodu tohoto uměleckého směru nepředcházel)? Podobnou výhradu lze vznést např. u autorčiny formulace na str. 25, kde demonstruje kulturní rozmanitost Bombaje na příkladu babičky hlavního hrdiny, a to následující citací: „I

don't know how my grandmother came to adopt the name *whatsitsname* as her leitmotif, but as the years passed it invaded her sentences more and more often.“ Bez detailní znalosti kontextu se čtenář naprosto nemůže dovítit, že se zde skutečně jedná o kulturní maladaptaci a ne o prostou zapomnětlivost stárnoucího člověka. Práce samotná pak tento kontext nenabízí.

Formální výhrady - jazyk apod.:

- Český sumář začíná textem v angličtině.
- Často chybějí členy, namátkou formulace na str. 1: „....a rather complicated process covering range of sources and traditions...“
- Nadbytečná fragmentarizace vět čárkami, např. „The realist side of magical realism is not by far complicated and yet there are, at least, two signifiant features...“ (7), a naopak chybějící čárky v některých typech vztažných vět, např. „It can actually bring into question any social and cultural assumptions which is the reason why...“ (8) nebo „History adopts various forms in the novel which is obvious from the very beginning.“
- Tautologické obraty typu „...he must necessarily recognize different points of view and scope of individual standpoints.“ (10)
- Nesprávně použitá slovní zásoba: motive x motif (13), concept + conception (of history)

Dotazy k obhajobě:

- Viz výše uvedená drobná věcná výhrada č.1
- Hlavní analytická část práce (Main body) je bohužel jen kusým a eklektickým nástřelem několika zajímavých témat. Mohla by tedy autorka v několika větách shrnout základní rozdíly a podobnosti mezi koncepty magického realismu ve dvou zkoumaných dílech? Viz původní záměr porovnávat (compare&contrast), který si autorka vytyčuje v úvodu práce a kterého se letmo dotýká v závěru.
- Je relativistické vnímání historie skutečně tématem, které charakterizuje žánr magického realismu?

Přes uvedené výhrady konstatuji, že Lucie Brabencová napsala zajímavou práci, kterou tímto doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit jako **velmi dobrou**.

V Praze dne 7.9. 2011

.....

Jakub Ženíšek